

Socialnämnden
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2020-01-03

Diarienummer:
SCN-2020-00002

Handläggare:
Elisabeth Karlsson

Riktlinje för ersättningar till socialnämndens uppdragstagare 2020

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att uppdatera styrdokumentet Riktlinjer för ersättningar till nämndens uppdragstagare enligt **bilaga 1**.

Ärendet

Riktlinjerna avser ersättningar till nämndens uppdragstagare. Till uppdragstagare räknas de olika familjehemmen, kontaktfamiljer och kontaktpersoner. Riktlinjerna baseras på de rekommendationer som Sveriges Kommuner och Regioner (förkortat SKR) ger ut varje år. Förslaget avser en uppräknning av beloppen utifrån SKR:s förslag för år 2020.

Ersättningar till uppdragstagare betalas ut i olika former och uppgår till olika belopp beroende på uppdragets art och utformning.

Riktlinjerna ska vara ett stöd för handläggare och beslutsfattare i deras kontakter med enskilda uppdragstagare och vid fastställandet av ersättningsnivåerna.

Beslutsunderlag

Bilaga 1, förslag till riktlinje för ersättningar

Socialförvaltningen

Åsa Carlsson
Tf. direktör

Normerande styrdokument

Beslutsfattare:
Socialnämnden

Dokumentansvarig:
Enhetschef verksamhetsnära stöd

Datum:
2019-12-03

Diarienummer:
SCN-2019-0200

Riktlinje för ersättningar till socialnämndens uppdrags- tagare 2020

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning	3
Syfte.....	3
Omfattning	3
Bakgrund	3
Definition och begrepp.....	3
Ansvar	4
Familjehem	4
Arvode till familjehem	4
Extra ersättningar	5
Förlorad arbetsinkomst	5
Omkostnadsersättning	6
Uppgifter till Skatteverket	7
Bedömning och utredning av omkostnader	7
Barn och föräldraplacering.....	7
Förstärkta familjehem.....	7
Kontrakterade jourhem.....	8
Arvode	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Omkostnader	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Särskilt förordnad vårdnadshavare	8
Särskilt förordnad vårdnadshavare som varit familjehem	8
Ersättningar till Särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande barn	8
Kontaktpersoner	9
Omkostnad	9
Arvode	9
Kontaktpersoner med kvalificerat uppdrag.	10
Kontaktperson vid umgänge	10
Umgängesstöd enligt FB.....	10
Kontaktfamiljer	10
Omkostnad	10
Arvode	10
Spridning.....	11
Uppföljning	11
Relaterade dokument.....	11

Inledning

Denna riktlinje har tagits fram som ett stöd till handläggning och beslut för uppdragstagares ersättningar

Syfte

Syftet med denna riktlinje är att stödja handläggare och beslutsfattare vid hantering av ersättningar till uppdragstagare. Riktlinjen syftar även till en likabehandling av nämndens uppdragstagare. Denna riktlinje ska verka som ett stöd i kontakten och förhandlingen med familjehem och särskilt förordnad vårdnadshavare kring olika ersättningar.

Omfattning

Riktlinjen vänder sig till handläggare och beslutsfattare vad gäller ersättningar till uppdragstagare. Riktlinjen omfattar ersättning för förlorad arbetsinkomst, arvoden och omkostnadsersättningar.

Bakgrund

Detta är ett samlande dokument för alla ersättningar olika uppdragstagare kan få. Det har tidigare funnits olika rutiner och dokument som givit handläggare och beslutsfattare visst stöd som nu ersätts av denna riktlinje.

Definition och begrepp

Ersättning	Med ersättning avses både arvode och omkostnadsersättning och ersättning används som en samlingsbeteckning
Uppdragstagare	En person som arbetar på uppdrag från socialnämnden utan att personen är anställd.
Förlorad arbetsinkomst	Ersättning till uppdragstagare när de till följd av uppdraget behöver gå ner i arbetstid.
Arvode	En skattepliktig ersättning, som beskattas som inkomst av tjänst.
Omkostnadsersättning	Ersättning för de omkostnader ett uppdrag kan medföra, vanligtvis ett schablonbelopp.

Ansvar

Handläggare ansvarar för att beslutsfattaren har ett beslutsunderlag som följer riktlinjen och beslutsfattaren ansvarar för att fatta beslut i linje med riktlinjen.

Familjehem

Ersättningar i form av arvoden och omkostnadsersättningar är viktiga för att rekrytera och behålla uppdragstagare. Detta dokument innehåller uppgifter om vilka belopp uppdragstagaren kan ersättas med och hur beloppen räknas fram.

Handläggare och uppdragstagare ska ha kännedom om vad som ingår i uppdraget och vad som ingår i den ersättning som betalas till uppdragstagaren. För att ersättning både avseende arvode och omkostnader ska bli korrekta är det viktigt att uppdraget är tydligt med den enskildes behov och vilka förväntningar som ställs på uppdragstagaren med anledning av uppdraget.

Arvode till familjehem

Arvode är den del av ersättningen som avser ersättning till familjehemmet för deras arbete och den tid som uppdraget för med sig. Arvodets storlek framgår av det avtal som upprättats mellan nämnden och familjehemmet.

Vid utbetalning av arvode görs avdrag för preliminär skatt och betalar lagstadgade avgifter.

I grundarvodet ingår ersättning för uppgifter som ligger inom en normal föräldraroll så som föräldramöten, utvecklingssamtal, tandläkar- och läkarbesök, ta emot företrädare för nämnden och delta i fortbildning och handledning. I grundbeloppet har hänsyn tagits till att placerade barn har större behov av stöd och hjälp än barn i allmänhet.

Arvodet är uppdelat i fem nivåer och vid bedömning av vilken nivå arvodet bör sättas, ska hänsyn tas till annat stöd som familjehemmet kan erhålla eller erhåller i form av andra insatser som t.ex. kontaktfamilj, avlösarservice och insatser enligt LSS. Ersättning till familjehem bör prövas som en helhet för att undvika extra påslag som kan innebära dubbelkompensation eller att någon del inte kompenseras överhuvudtaget.

Grundarvode	Närståendeplaceringar och placeringar där normalt föräldrastöd bedöms tillräckligt för barnet
Nivå 1	Barnet har ett stödbehov som går utöver normalt föräldrastöd, några av nedanstående exempel ska vara för handen.
Nivå 2	Barnet har ett utökat stödbehov inom flera av nedanstående behovsområden, alternativet omfattande behov inom ett område som inte kan tillgodoses med andra stödinsatser.
Nivå 3	Barnet har ett stort stödbehov utöver nivå 2, alternativt är något av behoven mycket omfattande och behoven kan inte tillgodoses med andra stödinsatser
Nivå 4	Individuell prövning, behoven utöver nivå 1 till 3 ska föreligga.

Exempel på behov som kan motivera att frångå grundarvodet:

- Starkt utåtagerande beteende; bråkig, impulsdriven, aggressiv

- Starkt hämmat beteende; passiv, depressiv, ängslig, inbunden
- Specifika skolproblem; skolk, anpassningsproblem, konflikter
- Missbruk av beroendeframkallande medel
- Negativt beteende; kriminalitet, asocialitet, vagabondering, prostitution
- Fysiska och psykiska funktionsnedsättningar, utvecklingsstörning
- Kroppslig sjukdom av kronisk karaktär; allergier, eksem och liknande som ställer krav på särskilda insatser
- Omfattande kontakter med sjukvården; barn och ungdomspsykiatri och andra myndigheter
- Omfattande kontakter med anhöriga eller andra närstående personer
- Samarbete/kontakt med barnets biologiska föräldrar
- Behov av att familjehemsföräldrarna finns hemma för att tillgodos barnets stödbehov

Ålder	Grundarvode	Exempel på förhöjt arvode inklusive grundarvode		
		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
0–12 år	6 357 kr	10 141 kr	12 049 kr	14 264 kr
13–19 år	8 246 kr	10 141 kr	12 049 kr	14 264 kr
Vuxen	10 141 kr	12 049 kr	14 264 kr	

Extra ersättningar

Ibland uppkommer frågor om extra ersättningar till familjehemmet som till exempel vårdbidrag. Ett familjehem kan inte ansöka om vårdbidrag för placerade barn då de inte är barnets vårdnadshavare.

Vårdbidraget består av två delar. Den ena delen är ersättning för det extra arbete och tillsyn en förälder kan ha för ett funktionsnedsatt barn, denna del är skattepliktig. Den andra delen av vårdbidraget avser ersättning för fördyrade kostnader till följd av funktionsnedsättningen och är inte skattepliktig.

Eftersom nämnden betalar arvode till familjen utifrån uppdraget och ersättning för omkostnader får familjehemmet anses ha fått ersättning motsvarande vårdbidrag och någon extra ersättning ska därför inte ges till familjehemmet.

Förlorad arbetsinkomst

I samband med att en placering inleds kan någon i familjehemmet behöva vara hemma på heltid för att skola in den placerade. Under en kortare inskolningsperiod kan nämnden ersätta familjehemmet för förlorad arbetsinkomst när barnet eller ungdomen kommer till familjehemmet. Perioden bör inte överstiga två månader, men kan förlängas något om det föreligger särskilda skäl för längre inskolning för det enskilda barnet.

Om ett spädbarn placeras kan ersättning för förlorad arbetsinkomst pågå under en längre period eftersom familjehemmet inte är berättigad föräldrapenning och barnet inte har rätt till barnomsorg.

När barnet bedöms vara inskolat ersätts familjehemmet enbart med arvode och arvodet ska då beräknas utifrån barnets stödbehov och familjehemmets uppdrag.

Omkostnadsersättning

Omkostnadsersättning följer SKL:s riktlinje. Omkostnadsersättningen ska täcka familjehemmets merkostnader för den placerade och ersätts dels med ett generellt belopp och dels med ett individuellt tillägg vid behov.

Den generella delen av omkostnadsersättningen är beräknad utifrån konsumentverkets beräkningar om kostnaden för barn i olika åldrar. Hänsyn har tagits till att placerade barn har stora behov och att familjehemmen vanligtvis har en högre standard än den som ligger till grund för konsumentverkets beräkningar.

Exempel på vad som ingår i grundbeloppet:

Barnets löpande behov för försörjning och livsföring i övrigt:

- Livsmedel
- Kläder och skor
- Personlig hygien
- Fickpengar
- Lek och fritid
- Förbrukningsvaror
- Möbler, husgeråd och textilier
- TV och telefon
- Normalt slitage

Individuella tillägg utifrån barnets intressen, funktionsnedsättning osv: Individuella tillägg ska alltid kunna styrkas med kvitton eller intyg.

Exempel på individuella tillägg:

- Glasögon och linser
- Läkarvård som överstiger normal läkarkontakt och inte täcks av högkostnadsskyddet
- Förskrivna mediciner som inte täcks av högkostnadsskydd och vaccinationer
- Barnomsorgstaxa
- Dyrare fritidsaktiviteter som t.ex. ishockey, balett, ridning och musiklektioner
- Kontakt med förälder och andra närstående (avser reskostnader och eventuella merkostnader)

En vägledande princip är att det placerade barnet inte ska särbehandlas i familjehemmet. Nämnden ska informera sig om familjens fritidsintressen och semestervanor för att bedöma vilka merkostnader som kan förväntas. Familjehemmet ska informeras om vilka regler som gäller beträffande ersättning för sådana särskilda kostnader.

För samtliga tilläggskostnader gäller principen att de ska ha överenskommit i förväg mellan socialtjänsten och familjehemmet. Kostnader som är löpande eller förutsägbara schabloniseras och betalas ut månadsvis.

Vid beviljande av individuella tillägg ska familjehemmet kunna styrka och uppge de omkostnader som familjen har haft för barnet.

Ålder	Grundkostnad (inklusive	Tilläggskostnad högsta skattefria inklusive
-------	-------------------------	---

	barnbidrag/studiebidrag ¹)		grundkostnad	
	Kronor	% av prisbasbeloppet	Kronor	% av prisbasbeloppet
0-12 år	4 336 kr	110 %	6 110 kr	155 %
13-19 år	4 927 kr	125 %	6 898 kr	175 %
Vuxen	4 927 kr	125 %	6 898 kr	175 %

¹ om barnbidraget utbetalas direkt till familjehemmet görs motsvarande avdrag i grundkostnaden.

Uppgifter till Skatteverket

Familjehemsföräldrarna får i princip göra avdrag i deklarationen med ett belopp som motsvarar omkostnadsomkostnadsersättningen, för mer information hänvisas till Skatteverket. Yrkade avdrag ska styrkas med originalkvitton, varför familjehemmet ska informeras om vikten av att spara verifikationer på utgifter för barnet.

Nämnden är skyldig att lämna kontrolluppgift till skatteverket på alla utbetalningar som gjorts till familjehemmet.

Bedömning och utredning av omkostnader

Vid en utredning och bedömning av omkostnader ska det yrkade beloppet utredas.

Av utredningen ska det framgå vad som har yrkats och varför man yrkar om det utökade beloppet. Om yrkandet avser kostnader för barnet ska dessa kostnader styrkas.

Den yrkade ersättningen ska sättas i relation med det arvode och barnets individuella behov.

I beslutsunderlaget ska det framgå de ersättningar som är beviljade till familjehemmet eller barnet och de kostnader som yrkas utöver grundomkostnaden ska vara styrkta.

Barn och förädraplacering

En sammanvägning måste göras mellan barnens och föräldrarnas behov av stöd och kostnader.

Familjehem med förstärkt stöd

Förstärkt familjehemsvård innebär att någon av de vuxna i familjehemmet finns hemma och tillhands på heltid för barnet. Socialförvaltningen ger ett utökat stöd till det förstärkta familjehemmet genom ett tätt uppföljningsstöd, utbildning och regelbunden handledning.

Ett familjehem med förstärkt stöd kan få ett fast arvode upp till 19 000 kronor/månad.

Utöver det förstärkta familjehemmets fasta arvode utbetalas arvode och omkostnadsersättning när ett barn är placerat i jourhemmet. Arvode och omkostnadsersättning utgår enligt tabellerna nedan.

Jourhem

Hem som är särskilt utredda av nämnden och godkända att vid upprepade tillfällen ta emot barn för tillfällig vård och fostran. Arvode och omkostnadsersättning utgår med 14 264 kr/barn. Omkostnader utbetalas enligt ovanstående tabell för familjehem.

Kontrakterade jourhem

Hem som är särskilt utredda av nämnden och godkända att vid upprepade tillfällen ta emot barn för tillfällig vård och fostran. Familjen har ett avtal om att ta emot och arvode utgår med en fast ersättning om 19 000 kronor samt 14 264 kr/barn för de barn som placeras i det kontrakterade jourhemmet. Kontrakterade jourhem har en fast omkostnadsersättning om 969 kr för tillgängliga rum.

Nätverksplaceringar

En nätverksplacering kan vara både tillfälligt och som stadigvarande placering. Vid nätverksplacering utbetalas arvode och omkostnader utifrån barnets behov och relation till nätverket. Omkostnader utbetalas enligt ovanstående tabell för familjehem.

Särskilt förordnad vårdnadshavare

En särskilt förordnande vårdnadshavarna har ett ansvar att tillvara barnets rättigheter och tillse att barnet får sina olika behov tillgodosedda.

Särskilt förordnad vårdnadshavare som varit familjehem

Av 6 kap 11 § SoL framgår att nämnden får fortsätta att betala skälig ersättning om familjehemmet efter placering övergått till att bli särskilt förordnad vårdnadshavare. Vad som anses vara skälig ersättning är inte definierad i lag och det krävs en individuell prövning i varje enskilt fall.

I bedömning av vad som är skäligt ska hänsyn tas till barnets egna medel, i form av bidrag, pension och andra medel som vårdnadshavarna kan få för barnets räkning. Ersättningen bör, tillsammans med barnets egna medel, vara skälig i förhållande till uppdragets omfattning.

Förlorad arbetsinkomst kan inte bli aktuellt för en särskilt förordnad vårdnadshavare, då denna kan söka familjeförmåner från Försäkringskassan.

Ersättningar till Särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande barn

När ensamkommande barn får uppehållstillstånd i Sverige ska en särskilt förordnad vårdnadshavare utses av tingsrätten där barnet bor. Kommunen ansvarar för att utreda och förslå en lämplig person. Den som utses ska vara lämpad att se till att

barnet får omvårdnad, trygghet och en god fostran enligt 6 kap. 10 a § FB (förkortad föräldrabalken).

Enligt nu gällande bestämmelser finns inget lagstöd för att en särskilt förordnad vårdnadshavare har rätt till ersättning i den del som avser vårdnaden om denne inte samtidigt är familjehemsförälder. Endast för den del som avser förmyndarskapet finns stadgat om arvode, nämligen 12 kap. 16 § FB. Det är överförmyndaren som fattar beslut om arvode avseende förmyndarskapet.

I Uppsala utbetalas arvode till de särskilda förordnade vårdnadshavare som är vårdnadshavare för barn som anvisats till Uppsala kommun även för den delen av uppdraget som avser att tillvarata barnets rättigheter och tills att barnet får sina behov tillgodosedda.

Ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande barn betalas inte ut om det ensamkommande barnet är placerat i Uppsala kommun av en annan kommun. (Se Socialnämnden beslut den 20 december 2018 (dnr SCN-2018-0569).

Ersättningen till särskilt förordnad vårdnadshavare bestäms enligt följande:

Arvode för uppdraget 2 % av prisbasbeloppet/månad, vilket motsvarar 930 kr/månad under 2019

Omkostnadsersättning: 150 kr/månad. I omkostnadsersättning ingår ersättning för omkostnader inklusive resor.

I särskilda fall kan ersättning för längre resor utgå med 18,50 kr/km eller för resor med kollektivtrafik.

Med särskilda fall avses om barnet t ex placerats på annan ort tillfälligt och den särskilt förordnade vårdnadshavaren behöver besöka barnet för att kunna utföra sitt uppdrag.

För att extra ersättning ska kunna utbetalas ska resan stämmas av med handläggare på socialförvaltningen innan resan genomförs. Ersättning kan därefter utbetalas efter inlämnande av kvitto eller reseräkning.

Kontaktpersoner

Ersättning utgår enligt Sveriges kommun och landstings (SKL) rekommendationer. Ersättningen prövas årligen.

Omkostnad

Procent av prisbasbelopp	Kronor/månad
10 %	394 kr
25 %	985 kr
40 %	1 577 kr

Arvode

Kategori	Arvode i procent av prisbasbeloppet	Kronor/månad
Kategori 1 kontakt minst en gång/vecka	10–35 %	394 – 1 380 kr

Kategori 2 kontakt flera gånger/vecka	20–45 %	788 - 1 774 kr
Kategori 3 kontakt i stort sett dagligen	30–55 %	1 183 – 2 168 kr

Kontaktpersoner med kvalificerat uppdrag.

Ersättning kan ges med maximalt 21 % av prisbasbeloppet per månad i arvode. Omkostnadsersättning enligt SKL:s riktlinjer. Ersättningar till kontaktperson/kontaktfamilj ska användas som riktlinjer.

Ersättningen prövas årligen.

Kontaktperson vid umgänge

Ersättning kan ges med maximalt 1,0 % av prisbasbeloppet per timme.

Ersättningen prövas årligen.

Umgängesstöd enligt FB

Ersättningen kan ges med maximalt 1,0 % av prisbasbeloppet per timme.

Ersättningen prövas årligen.

Kontaktfamiljer

Omkostnad

Ålder	Grundkostnad		% av prisbasbelopp	
	% av prisbasbelopp	Kr/dygn	% av prisbasbelopp	Kr/dygn
0–12 år	105 %	136 kr	150 %	194 kr
13 år och äldre	120 %	156 kr	170 %	220 kr

Arvode

Ålder	Grundarvode	Exempel på förhöjt arvode inklusive grundarvode	
	Kr/dygn	Nivå 1, Kr/dygn	Nivå 2, Kr/dygn
0–12 år	212 kr	331 kr	465 kr
13 <år	275 kr	393 kr	465 kr
Vuxna	338 kr	393 kr	565

Spridning

Riktlinjen ska finnas tillgänglig på Insidan för alla handläggare. En genomgång av innehållet i riktlinjerna görs på berörda enheter i samband med att riktlinjen beslutats eller revideras.

Uppföljning

Enligt nämndens internkontrollplan

Relaterade dokument

SKL:s cirkulär 19:44

SKL:s cirkulär 19:45